

Úkoly a okruhy ke zkoušce z didaktiky literatury

1. Každý si vybere dva články z časopisu Český jazyk a literatura, z různých ročníků, jen články zaměřené na literární didaktiku. Jeden z nich bude zkoušejícím vybrán k rozpravě - obsah velmi stručně představíte a zaujmete k němu postoj z hlediska využitelnosti v hodině češtiny na SŠ (klady/ záporny).
2. Promluvíte o jedné - dvou učebnicových řadách (pouze se zaměřením na vaše téma), které jste využívali k vypracování přípravy na seminář literární didaktiky. Výběr 4 řad nabídnete zkoušejícímu.
3. 3-4 **interpretační** úkoly k nepřipravenému literárnímu textu, který dostanete u zkoušky. Otázky by se měly stupňovat z hlediska obtížnosti. Měly by být použitelné na běžné střední škole, mít invenci, přitažlivost.
4. Rozprava o jednom z následujících okruhů (bude zadán zkoušejícím):
 - a) Aktualizace literárního textu (různé příklady, jak to udělat v hodině literatury, např. fce rozdělení rolí při hlasité četbě ukázky z dramatu, využití obecné češtiny, dialektu jako příznakových prvků v jinak spisovné komunikaci v hodině literatury, vztažení aktuální zkušenosti žáka ke zkušenosti, postoji literární postavy/ vypravěče, novočeský překlad např. Dalimilovy kroniky, Legendy o svaté Kateřině, souvislost mezi životem autora a daným literárním textem, rockové zhudebnění nějaké básně, využití voicebandu, práce s komiksem... Nápadům se meze nekladou důležitá je ovšem jejich kritická reflexe.
 - b) Různé způsoby práce s literárním textem (Jak se šikovně ptát, jakým otázkám se raději vyhnout, protože nestimulují diskusi. Tomu jsme se podrobně věnovali v semináři. V čem je v tomto ohledu kontraproduktivní pracovní list k ústní části maturitní zkoušky.).
 - c) Jak vést k četbě a kontrolovat ji (pozitiva úskalí čtenářského deníku, testů z četby, čtenářské besedy, význam filmového/ divadelního zpracování literárního textu, přínos slam poetry, recitačních soutěží, význam tichého/ hlasitého čtení v hodině literatury).
 - d) Složky literární vědy ve výuce literatury (Ty tři složky je potřebí napřed znát, posoudit jejich zastoupení v běžné literární hodině na střední škole, co by se podle vás mělo změnit. Ve svém výkladu zohledněte funkčnost a přiměřenost věku žáka).
 - e) Literatura jiné druhy umění (konkrétní příklady funkčního propojení literárního učiva s jinými uměními (prvky evangelií v koledách, interpretace impresionistické básně na základě impresionistické malby, ka-

ligram jako obrazová báseň, hudební zpracování veršů např. Gellnerových, Hrabětových dalším nápadům se meze nekladou, důležitý je minimalismus a přiměřenost zkušenosti vašich budoucích žáků, bavit se o operních podobách románů G. Preissové je trochu mimo mísu:), ale třeba si někdo tvořivým způsobem poradí i s tím.

- f) Nová maturita se zaměřením na literaturu (podoba současné maturity – didaktický test, kánon, struktura ústní zkoušky - a její věcná kritika (www.novamaturita.cz). Zamyslete se nad devalvací a nivelizací všeobecné vzdělanosti, na nichž se maturitní zkouška podílí.
- g) Alternativy chronologického probírání literárního učiva (jestli začínat napřed 19. stol., nebo pol. 20. stol. a pak se vracet, jestli probírat tematicky – láska/ válka/ postižený člověk/ ... nebo žánrově - tragédie/ komedie/ román/...), Vždy se snažte nalézt klady i zápory daného řešení.
- h) Český a jazyk a literatura jako komplexní středoškolský předmět. Uvedte příklady funkčního propojení literárního učiva s učivem jazykovým nebo slohovým (výpisky a výtah jako cesta k samostudiu, skloňování jmen cizího původu v antické,... literatuře, tvář přímé a nepřímé řeči v jazyce dramatu, aktivní a pasivní slovní zásoba při recepci literárního textu, dopis autorovi/ literární postavě, zachycení výslovnosti u autorů světové literatury, přejatá slova jako charakterizační prvek v literárním textu, vymezení literárněvědného termínu na základě kolokviálního významu slova – např. slovo romantický, rétorické prvky výkladu učitele na SŠ, referát o literárním díle jako forma mluvního cvičení, ...). Vymyslete co nejvíce vlastních příkladů na nejrůznější jazykové plány, slohové útvary. Nebojte se nápadů vhodných k využití v učňovském školství, na stojní průmyslovce, ne všichni budete učit na gymnáziu , navíc to dnes nejsou v řadě případů téměř vůbec výběrové školy.

U zkoušky je důležitá nejen stoprocentní připravenost, ale i schopnost reagovat, argumentovat, kriticky posuzovat vlastní názory i názory druhých. Pak se jistě bude jednat o oboustranně příjemné setkání.